

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

18. december 2014*

»Præjudiciel forelæggelse — Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder — artikel 19, stk. 2 — direktiv 2004/83/EF — minimumsstandarder for anerkendelse af flygtningestatus eller subsidær beskyttelsesstatus — person, der er berettiget til subsidær beskyttelse — artikel 15, litra b) — tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, som en ansøger udsættes for i dennes hjemland — artikel 3 — gunstigere standarder — ansøger, der lider af en alvorlig sygdom — ingen passende behandling tilgængelig i hjemlandet — artikel 28 — social bistand — artikel 29 — lægehjælp«

I sag C-542/13,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Cour constitutionnelle (Belgien) ved afgørelse af 26. september 2013, indgået til Domstolen den 17. oktober 2013, i sagen:

Mohamed M'Bodj

mod

État belge,

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling)

sammensat af præsidenten, V. Skouris, vicepræsidenten, K. Lenaerts, afdelingsformændene M. Ilešič, L. Bay Larsen (refererende dommer), T. von Danwitz, J.-C. Bonichot og K. Jürimäe samt dommerne A. Rosas, E. Juhász, A. Arabadjiev, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, M. Berger og A. Prechal,

generaladvokat: Y. Bot

justitssekretær: fuldmægtig V. Tourrès,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 24. juni 2014,

efter at der er afgivet indlæg af:

— M'Bodj ved avocate S. Benkhelifa

— den belgiske regering ved C. Pochet og T. Materne, som befuldmægtigede, bistået af avocats J.-J. Masquelin, D. Matray, J. Matray, C. Piront og N. Schynts

* Processprog: fransk.

- den tyske regering ved T. Henze og B. Beutler, som befuldmægtigede
  - den græske regering ved M. Michelogiannaki, som befuldmægtiget
  - den franske regering ved F.-X. Bréchet og D. Colas, som befuldmægtigede
  - Det Forenede Kongeriges regering ved barrister C. Banner
  - Europa-Kommissionen ved M. Condou-Durande og R. Troosters, som befuldmægtigede,
- og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 17. juli 2014, afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 2, litra e) og f), artikel 15 og 18, artikel 20, stk. 3, og artikel 28 og 29 i Rådets direktiv 2004/83/EF af 29. april 2004 om fastsættelse af minimumsstandarder for anerkendelse af tredjelandstatsborgere eller statsløse som flygtninge eller som personer, der af anden grund behøver international beskyttelse, og indholdet af en sådan beskyttelse (EUT L 304, s. 12).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet under en sag mellem Mohamed M'Bodj, der er mauretansk statsborger, og État belge vedrørende Service public fédéral Sécurité sociales (den føderale socialsikringsinstitution) afslag på Mohamed M'Bodjs anmodning om ydelse ved indkomstbortfald og grundydelse.

Retsforskrifter

Den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder

- 3 Den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950 (herefter »EMRK«), bestemmer i artikel 3 med overskriften »Forbud mod tortur«:

»Ingen må underkastes tortur og ej heller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.«

EU-retten

- 4 Følgende fremgår af 5., 6., 9., 10., 24. og 26. betragtning til direktiv 2004/83:
  - »(5) Det hedder endvidere i Det Europæiske Råds konklusioner fra Tammerfors, at bestemmelser om flygtningestatus bør suppleres med foranstaltninger vedrørende subsidiære former for beskyttelse, som giver enhver person, der har behov for en sådan beskyttelse, en passende status.
  - (6) Hovedformålet med dette direktiv er dels at sikre, at medlemsstaterne anvender fælles kriterier til identifikation af personer, som reelt har behov for international beskyttelse, og dels at sikre, at der findes et minimum af ydelser til fordel for disse personer i alle medlemsstater.

[...]

- (9) De tredjelandstatsborgere og statsløse, som har tilladelse til at forblive på medlemsstaternes område af årsager, der ikke beror på behovet for international beskyttelse, men som skyldes medfølelse eller humanitære hensyn, falder uden for anvendelsesområdet for dette direktiv.
- (10) Dette direktiv respekterer de grundlæggende rettigheder og følger de principper, som bl.a. anerkendes i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder [(herefter »chartret«)]. Direktivet tilsigter navnlig, at asylansøgere og deres ledsagende familiemedlemmers menneskelige værdighed og ret til asyl respekteres fuldt ud.

[...]

- (24) Der bør også fastsættes minimumsstandarder for definition og indhold af subsidiær beskyttelsesstatus. Subsidiær beskyttelse bør være et supplement og en tilføjelse til beskyttelse af flygtninge i henhold til [konventionen om flygtninges retsstilling, undertegnet i Genève den 28. juli 1951 (*United Nations Treaty Series*, bind 189, s. 150, nr. 2545 (1954))].

[...]

- (26) Risici, som et lands befolkning eller et udsnit heraf almindeligvis er udsat for, kan normalt ikke i sig selv siges at udgøre en individuel trussel, der kan kvalificeres som alvorlig overlast.«

5 Direktivets artikel 2, litra a), c), e), f) og g), bestemmer:

»I dette direktiv forstås ved:

- a) »international beskyttelse«: flygtningestatus og subsidiær beskyttelsesstatus som defineret i litra d) og f)

[...]

- c) »flygtning«: en tredjelandstatsborger, som i kraft af en velbegrunnet frygt for forfølgelse på grund af race, religion, nationalitet, politisk anskuelse eller tilhørsforhold til en bestemt social gruppe opholder sig uden for det land, hvor den pågældende er statsborger, og som ikke kan eller, på grund af en sådan frygt, ikke vil påberåbe sig dette lands beskyttelse [...]

[...]

- e) »person, der er berettiget til subsidiær beskyttelse«: en tredjelandstatsborger eller statsløs, der ikke anerkendes som flygtning, men for hvem der er alvorlig grund til at antage, at vedkommende, hvis han eller hun sendes tilbage til sit hjemland eller, for så vidt angår en statsløs, til det land, hvor han eller hun tidligere havde sit sædvanlige opholdssted, vil løbe en reel risiko for at lide alvorlig overlast som defineret i artikel 15 [...], og som ikke kan eller, på grund af en sådan risiko, ikke vil påberåbe sig dette lands beskyttelse

- f) »subsidiær beskyttelsesstatus«: en medlemsstats anerkendelse af en tredjelandstatsborger eller statsløs som værende berettiget til subsidiær beskyttelse

- g) »ansøgning om international beskyttelse«: en anmodning, der indgives af en tredjelandstatsborger eller statsløs om beskyttelse fra en medlemsstat, når der er grundlag for at antage, at ansøgeren søger om flygtningestatus eller subsidiær beskyttelsesstatus, og vedkommende ikke udtrykkeligt anmoder om anden form for beskyttelse, der ikke er omfattet af dette direktiv, og som kan søges særskilt.«

6 Dette direktivs artikel 3 bestemmer:

»Medlemsstaterne kan indføre eller opretholde gunstigere standarder for fastsættelse af, hvem der kan anerkendes som flygtninge eller som personer, der er berettiget til subsidiær beskyttelse, og for fastsættelse af indholdet af international beskyttelse, for så vidt disse standarder er forenelige med dette direktiv.«

7 Direktivets artikel 6 har følgende ordlyd:

»Aktører, der kan stå bag forfølgelse eller alvorlig overlast, omfatter:

- a) staten
- b) parter eller organisationer, der kontrollerer staten eller en væsentlig del af dens område
- c) ikke-statslige aktører, hvis det kan påvises, at de i litra a) og b) nævnte aktører, herunder internationale organisationer, ikke kan eller ikke vil tilbyde beskyttelse mod forfølgelse eller alvorlig overlast [...]«

8 Artikel 15 i direktiv 2004/83, som indgår i dets kapitel V med overskriften »Ret til subsidiær beskyttelse«, bestemmer under overskriften »Alvorlig overlast«:

»Ved alvorlig overlast forstås:

- a) dødsstraf eller henrettelse, eller
- b) udsættelse af en ansøger for tortur, umenneskelig eller vanærende behandling eller straf i dennes hjemland, eller
- c) alvorlig og individuel trussel mod en civilpersons liv eller fysiske integritet som følge af vilkårlig vold i forbindelse med international eller intern væbnet konflikt.«

9 Direktivets artikel 18 bestemmer:

»Medlemsstaterne tildeler tredjelandstatsborgere eller statsløse, der er berettiget til subsidiær beskyttelse i medfør af kapitel II og V, subsidiær beskyttelsesstatus.«

10 Direktivets artikel 20, stk. 3, bestemmer:

»Ved gennemførelsen af [kapitel VII] tager medlemsstaterne hensyn til situationen for sårbare personer, såsom mindreårige, uledsagede mindreårige, handicappede, ældre personer, gravide kvinder, enlige forældre med mindreårige børn og personer, der har været udsat for tortur, voldtægt eller anden form for grov vold af psykisk, fysisk eller seksuel karakter.«

11 Direktivets artikel 28 og 29, som er indeholdt i dets kapitel VII, fastsætter, at personer med flygtninge- og subsidiær beskyttelsesstatus indrømmes sociale ydelser og adgang til lægehjælp.

Belgisk ret

- 12 Artikel 9b i loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (lov af 15.12.1980 om udlændinges indrejse, ophold og etablering på samt udvisning fra statens område, herefter »loven af 15. december 1980«) fastsætter i stk. 1:

»En udlænding med ophold i Belgien, som dokumenterer sin identitet i overensstemmelse med § 2, og som lider af en sygdom, der indebærer en reel risiko for udlændingens liv eller fysiske integritet eller en reel risiko for umenneskelig eller vanærende behandling, idet der ikke findes passende behandling i udlændingens oprindelsesland eller i det land, hvor udlændingen opholder sig, kan ansøge om opholdstilladelse i Kongeriget hos ministeren eller dennes befuldmægtigede.«

- 13 Artikel 48/4 i loven af 15. december 1980 har følgende ordlyd:

»§ 1. Subsidiær beskyttelsesstatus tildeles en udlænding, der ikke anerkendes som flygtning, og som ikke er omfattet af artikel 9b, og for hvem der er alvorlig grund til at antage, at udlændingen, hvis den pågældende sendes tilbage til sit hjemland eller, for så vidt angår en statsløs, til det land, hvor den pågældende tidligere havde sit sædvanlige opholdssted, vil løbe en reel risiko for at lide alvorlig overlast som omhandlet i stk. 2, og som ikke kan eller, på grund af en sådan risiko, ikke vil påberåbe sig dette lands beskyttelse, forudsat at den pågældende ikke er omfattet af udelukkelsesbestemmelserne i artikel 55/4.

§ 2. Ved alvorlig overlast forstås:

- a) dødsstraf eller henrettelse, eller
  - b) udsættelse af en ansøger for tortur, umenneskelig eller vanærende behandling eller straf i dennes hjemland, eller
  - c) alvorlig trussel mod en civilpersons liv eller fysiske integritet som følge af vilkårlig vold i forbindelse med international eller intern væbnet konflikt.«
- 14 Artikel 4 i loi du 27 février 1987 relative aux allocations aux personnes handicapées (lov af 27.2.1987 om ydelser til handicappede personer, herefter »loven af 27. februar 1987«) bestemmer:

»§ 1. De i artikel 1 omhandlede ydelser kan kun tildeles en person, som har reel bopæl i Belgien, og som er:

1° belgisk

2° statsborger i et andet EU-land

[...]

5° flygtning [...]

[...]

§ 2. Kongen kan ved anordning forhandlet i ministerrådet, på de af ham fastsatte betingelser, udvide anvendelsen af denne lov til andre kategorier end dem, der er omhandlet i stk. 1, og som har reel bopæl i Belgien.

[...]«

15 Ved kongelig anordning af 9. februar 2009 om ændring af kongelig anordning af 17. juli 2006 om gennemførelse af artikel 4, § 2, i lov af 27. februar 1987 om ydelser til handicappede personer har kongen fra den 12. december 2007 udvidet anvendelsen af loven til at omfatte udlændinge, der er opført i folkeregistret.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

16 Mohamed M'Bodj ankom til Belgien den 3. januar 2006. Han indgav en asylansøgning og dernæst en ansøgning om opholdstilladelse af lægelige årsager, som begge blev afslået, og han har uden succes flere gange påklaget de afgørelser, hvorved hans ansøgninger blev afslået.

17 Den 27. maj 2008 indgav Mohamed M'Bodj på grundlag af artikel 9b i loven af 15. december 1980 en ny ansøgning om opholdstilladelse af lægelige årsager begrundet i de alvorlige følgeskader, som han lider af efter at have været udsat for et overfald i Belgien. Denne ansøgning blev antaget til realitetsbehandling den 19. september 2008, hvilket medførte, at han blev opført i udlændingeregistret.

18 Efter at have fået udstedt en generel erklæring, hvoraf fremgår, at han har nedsat erhvervsevne og tab af selvstændighed, indgav Mohamed M'Bodj den 21. april 2009 en anmodning om ydelse ved indkomstbortfald og grundydelse.

19 Den 5. oktober 2009 afslog Service public fédéral Sécurité sociale denne anmodning med den begrundelse, at Mohamed M'Bodj ikke opfylder betingelsen om statsborgerskab i artikel 4, stk. 1, i loven af 27. februar 1987. Denne institution fastslog endvidere, at han var opført i udlændingeregistret, og at han dermed ikke havde ret til at etablere sig i Belgien.

20 Den 31. december 2009 anlagde Mohamed M'Bodj sag ved Tribunal du travail de Liège til prøvelse af denne afgørelse om afslag på anmodningen.

21 Uafhængigt af dette søgsmål fik Mohamed M'Bodj på grundlag af sin helbredstilstand den 17. maj 2010 tidsubegrænset opholdstilladelse i Belgien.

22 Ved dom af 8. november 2012 har Tribunal du travail de Liège besluttet at forelægge Cour constitutionnelle et præjudicielt spørgsmål, som i det væsentlige har til formål at få fastslået, om artikel 4 i loven af 27. februar 1987 tilsidesætter visse bestemmelser i den belgiske forfatning, sammenholdt med artikel 28, stk. 2, i direktiv 2004/83, for så vidt som den udelukker handicappede personer, som opholder sig i Belgien på grundlag af artikel 9b i loven af 15. december 1980, og som dermed har international beskyttelsesstatus som fastsat i direktivet, fra at modtage ydelser, mens sådanne ydelser udbetales til flygtninge, som efter denne rets opfattelse har samme internationale beskyttelse.

23 I forelæggelsesafgørelsen har Cour constitutionnelle anført, at selv om den allerede har taget stilling til et præjudicielt spørgsmål om den forskelsbehandling, der finder sted mellem disse to kategorier af udlændinge, blev den med dette spørgsmål ikke anmodet om at tage direktiv 2004/83 i betragtning.

24 På denne baggrund har Cour constitutionnelle besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 2, litra e) og f), og artikel 15, 18, 28 og 29 i [direktiv 2004/83] fortolkes således, at ikke kun en person, som efter ansøgning har fået tildelt subsidiær beskyttelsesstatus af en uafhængig myndighed i en medlemsstat, skal have ret til social bistand og lægehjælp som omhandlet i dette direktivs artikel 28 og 29, men at denne ret også skal gælde for en udlænding, som af en administrativ myndighed i en medlemsstat har fået tilladelse til at opholde sig på denne medlemsstats område, og som lider af en sygdom, der indebærer en reel risiko for udlændingens

liv eller fysiske integritet eller en reel risiko for umenneskelig eller vanærende behandling, idet der ikke findes passende behandling i udlændingens oprindelsesland eller i det land, hvor udlændingen opholder sig?

- 2) Såfremt det første præjudicielle spørgsmål besvares med, at de to personkategorier, der er beskrevet deri, skal have ret til social bistand og lægehjælp som omhandlet i spørgsmålet, skal samme direktivs artikel 20, stk. 3, artikel 28, stk. 2, og artikel 29, stk. 2, da fortolkes således, at den forpligtelse, som medlemsstaterne har til at tage hensyn til situationen for sårbare personer, såsom handicappede, indebærer, at disse personer skal tildeles de ydelser, der er fastsat i [loven af 27. februar 1987], henset til, at der kan tildeles socialhjælp, der tager hensyn til handicapet, i henhold til lov af 8. juli 1976 om offentlige centre for sociale foranstaltninger?»

Om de præjudicielle spørgsmål

Om det første spørgsmål

- 25 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 28 og 29 i direktiv 2004/83, sammenholdt med direktivets artikel 2, litra e), og artikel 3, 15 og 18, skal fortolkes således, at en medlemsstat er forpligtet til at indrømme den ret til social bistand og lægehjælp, som disse artikler foreskriver, for en tredjelandsstatsborger, der har tilladelse til at opholde sig på denne medlemsstats område på grundlag af en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter der i denne medlemsstat gives opholdstilladelse til udlændinge, som lider af en sygdom, der indebærer en reel risiko for udlændingens liv eller fysiske integritet eller en reel risiko for umenneskelig eller vanærende behandling, idet der ikke findes passende behandling i udlændingens hjemland eller i det tredjeland, hvor udlændingen tidligere opholdt sig.
- 26 Det fremgår af artikel 28 og 29 i direktiv 2004/83, at de finder anvendelse på personer med flygtningestatus eller subsidiær beskyttelsesstatus.
- 27 Det er imidlertid ubestridt dels, at den i hovedsagen omhandlede lovgivning ikke regulerer opholdstilladelser for tredjelandsstatsborgere med en velbegrunnet frygt for forfølgelse som omhandlet i artikel 2, litra c), i direktiv 2004/83, dels, at den ikke har til formål at give flygtningestatus til de tredjelandsstatsborgere, der opnår opholdstilladelse på grundlag heraf.
- 28 Heraf følger, at Kongeriget Belgien ikke i henhold til dette direktivs artikel 28 og 29 er forpligtet til at indrømme tredjelandsstatsborgere, der har opholdstilladelse i Belgien på grundlag af den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning, ret til de ydelser, der er omfattet i bestemmelserne, medmindre disse tredjelandsstatsborgeres opholdstilladelse skal anses for at indebære tildeling af subsidiær beskyttelsesstatus.
- 29 I medfør af nævnte direktivs artikel 18 tildeler medlemsstaterne denne status til tredjelandsstatsborgere, der opfylder betingelserne for at være berettiget til subsidiær beskyttelse.
- 30 I denne henseende bemærkes, at de tre former for alvorlig overlast, som er defineret i artikel 15 i direktiv 2004/83, udgør betingelserne for, at en person kan anses for at være berettiget til subsidiær beskyttelse, når der i overensstemmelse med direktivets artikel 2, litra e), er alvorlig grund til at antage, at ansøgeren løber en reel risiko for at lide en sådan overlast, hvis denne sendes tilbage det pågældende hjemland (domme Elgafaji, C-465/07, EU:C:2009:94, præmis 31, og Diakité, C-285/12, EU:C:2014:39, præmis 18).

- 31 En risiko for forværring af en tredjelandstatsborgers helbred, som ikke følger af, at denne tredjelandstatsborger forsættigt nægtes plejeydelser, hvilket den i hovedsagen omhandlede lovgivning beskytter mod, er ikke omfattet af direktivets artikel 15, litra a) og c), idet de former for overlast, der er defineret i disse bestemmelser, udgøres af henholdsvis dødsstraf eller henrettelse og en alvorlig og individuel trussel mod en civilpersons liv eller fysiske integritet som følge af vilkårlig vold i forbindelse med international eller intern væbnet konflikt.
- 32 Den form for alvorlig overlast, der defineres i artikel 15, litra b), i direktiv 2004/83, omhandler udsættelse af en tredjelandstatsborger for tortur eller umenneskelig eller vanærende behandling eller straf i dennes hjemland.
- 33 Det fremgår klart af denne bestemmelse, at den kun finder anvendelse på umenneskelig eller vanærende behandling, som en ansøger udsættes for i sit hjemland. Heraf følger, at EU-lovgiver har haft til hensigt, at der alene tildeles subsidiær beskyttelsesstatus i de tilfælde, hvor denne behandling finder sted i ansøgerens hjemland.
- 34 Visse forhold i forbindelse med den sammenhæng, hvori artikel 15, litra b), i direktiv 2004/83 indgår, skal endvidere – ligesom direktivets formål – tages i betragtning ved fortolkningen af denne bestemmelse (jf. i denne retning dom Maatschap L.A. en D.A.B. Langestraat en P. Langestraat-Troost, C-11/12, EU:C:2012:808, præmis 27 og den deri nævnte retspraksis).
- 35 Direktivets artikel 6 indeholder således en liste over de aktører, der kan stå bag alvorlig overlast, hvilket underbygger det synspunkt, at sådan overlast skal udgøres af tredjemands adfærd, og at den dermed ikke blot kan følge af den generelle utilstrækkelighed af hjemlandets sundhedsvæsen.
- 36 Det præciseres desuden i 26. betragtning til direktivet, at risici, som et lands befolkning eller et udsnit heraf almindeligvis er udsat for, normalt ikke i sig selv kan siges at udgøre en individuel trussel, der kan kvalificeres som alvorlig overlast. Heraf følger, at risikoen for forværring af helbredet for en tredjelandstatsborger, der lider af en alvorlig sygdom, som følger af, at der ikke findes passende behandling i dennes hjemland, og der ikke er tale om, at denne tredjelandstatsborger forsættigt nægtes plejeydelser, ikke er tilstrækkelig til at medføre, at denne tredjelandstatsborger tildeles subsidiær beskyttelsesstatus.
- 37 Denne fortolkning underbygges desuden af 5., 6., 9. og 24. betragtning til direktiv 2004/83, hvoraf fremgår, at selv om direktivet med den subsidiære beskyttelse tilsigter at være et supplement og en tilføjelse til beskyttelsen af flygtninge i henhold til konventionen om flygtnings retsstilling, undertegnet i Genève den 28. juli 1951, ved at identificere personer, som reelt har behov for international beskyttelse (jf. i denne retning dom Diakité, EU:C:2014:39, præmis 33), omfatter dets anvendelsesområde ikke personer, der har tilladelse til at opholde sig på medlemsstaternes område af andre årsager, dvs. på skønsmæssig basis på grund af medfølelse eller humanitære hensyn.
- 38 Forpligtelsen til at fortolke artikel 15, litra b), i direktiv 2004/83 under iagttagelse af chartrets artikel 19, stk. 2 (jf. i denne retning dom Abed El Karem El Kott m.fl., C-364/11, EU:C:2012:826, præmis 43 og den deri nævnte retspraksis), hvorefter ingen må udsendes til en stat, hvor der er en alvorlig risiko for at blive udsat for umenneskelig eller nedværdigende behandling, og under hensyntagen til EMRK's artikel 3, som artikel 15, litra b), i det væsentlige modsvarer (dom Elgafaji, EU:C:2009:94, præmis 28), kan ikke rejse tvivl om denne fortolkning.
- 39 I denne henseende bemærkes, at det ganske vist fremgår af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis, at selv om udlændinge, for hvilke der er truffet afgørelse om udsendelse, i princippet ikke har ret til at forblive på en stats område med henblik på fortsat at modtage lægelig, social eller andre former for bistand og ydelser fra denne stat, kan en afgørelse om at udsende en udlænding, der lider af en alvorlig fysisk eller psykisk sygdom, til et land, hvor midlerne til at behandle denne sygdom er dårligere end dem, der er til rådighed i nævnte stat, i ganske særlige

undtagelsestilfælde rejse et spørgsmål i henhold til EMRK's artikel 3, såfremt tvingende humanitære hensyn taler imod denne udsendelse (jf. bl.a. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 27.5.2008, N. mod Det Forenede Kongerige, præmis 42).

- 40 Den omstændighed, at en tredjelandsstatsborger, der lider af en alvorlig sygdom, i medfør af EMRK's artikel 3, således som den fortolkes af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, i ganske særlige undtagelsestilfælde ikke kan udsendes til et land, hvor der ikke findes passende behandling, indebærer imidlertid ikke, at tredjelandsstatsborgeren skal have opholdstilladelse i en medlemsstat på grundlag af den subsidiære beskyttelse i direktiv 2004/83.
- 41 Henset til det ovenstående skal artikel 15, litra b), i direktiv 2004/83 fortolkes således, at den alvorlige overlast, som er defineret i bestemmelsen, ikke omfatter en situation, hvor den umenneskelige eller vanærende behandling – såsom den, der er omhandlet i den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning – som en ansøger, der lider af en alvorlig sygdom, vil kunne udsættes for, såfremt den pågældende vender tilbage til sit hjemland, følger af, at der ikke findes passende behandling i dette land, forudsat at denne tredjelandsstatsborger ikke forsætligt nægtes plejeydelser.
- 42 Direktivets artikel 3 gør det imidlertid muligt for medlemsstaterne at indføre eller opretholde gunstigere standarder for bl.a. fastsættelse af, hvem der anerkendes som personer, der er berettiget til subsidiær beskyttelse, dog for så vidt som disse standarder er forenelige med direktivet (jf. i denne retning dom B og D, C-57/09 og C-101/09, EU:C:2010:661, præmis 114).
- 43 Det forbehold, der er indeholdt i artikel 3 i direktiv 2004/83, er således til hinder for, at en medlemsstat vedtager eller opretholder bestemmelser om tildeling af den subsidiære beskyttelsesstatus, der er fastsat i direktivet, til en person, der lider af en alvorlig sygdom, på grundlag af den risiko for forværring af personens helbredstilstand, som følger af, at der ikke findes passende behandling i hjemlandet, eftersom sådanne bestemmelser ikke er forenelige med direktivet.
- 44 Henset til de betragtninger, der er anført i denne doms præmis 35-37, vil det være i strid med den generelle opbygning af og formålene med direktiv 2004/83 at give den status, som direktivet fastsætter, til tredjelandsstatsborgere, der befinder sig i situationer, som savner enhver forbindelse med rationalet bag international beskyttelse.
- 45 Heraf følger, at en lovgivning som den i hovedsagen omhandlede ikke i medfør af dette direktivs artikel 3 kan kvalificeres som en gunstigere standard for fastsættelse af, hvilke personer der er berettiget til subsidiær beskyttelse. Tredjelandsstatsborgere, der har opholdstilladelse i medfør af en sådan lovgivning, udgør dermed ikke personer, der er berettiget til subsidiær beskyttelsesstatus, som er de personer, direktivets artikel 28 og 29 finder anvendelse på.
- 46 En medlemsstats tildeling af denne nationale beskyttelsesstatus af andre årsager, der ikke beror på behovet for international beskyttelse som omhandlet i direktivets artikel 2, litra a), men som gives på skønmæssig basis af medfølelse eller humanitære hensyn, falder desuden uden for direktivets anvendelsesområde, således som det fremgår af niende betragtning hertil (dom B og D, EU:C:2010:661, præmis 118).
- 47 Henset til samtlige de ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål herefter besvares med, at artikel 28 og 29 i direktiv 2004/83, sammenholdt med direktivets artikel 2, litra e), og artikel 3, 15 og 18, skal fortolkes således, at en medlemsstat ikke er forpligtet til at indrømme den ret til social bistand og lægehjælp, som disse artikler foreskriver, for en tredjelandsstatsborger, der har tilladelse til at opholde sig på denne medlemsstats område på grundlag af en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter der i nævnte medlemsstat gives opholdstilladelse til en udlænding, som lider af en sygdom, der indebærer en reel risiko for udlændingens liv eller fysiske integritet eller

en reel risiko for umenneskelig eller vanærende behandling, idet der ikke findes passende behandling i udlændingens hjemland eller i det tredjeland, hvor udlændingen tidligere opholdt sig, forudsat at nævnte udlænding ikke forsætligt nægtes plejeydelser i dette land.

Om det andet spørgsmål

- 48 Henset til besvarelsen af det første spørgsmål er det uforholdt at besvare det andet spørgsmål.

Sagens omkostninger

- 49 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Store Afdeling) for ret:

Artikel 28 og 29 i Rådets direktiv 2004/83/EF af 29. april 2004 om fastsættelse af minimumsstandarder for anerkendelse af tredjelandstatsborgere eller statsløse som flygtninge eller som personer, der af anden grund behøver international beskyttelse, og indholdet af en sådan beskyttelse, sammenholdt med direktivets artikel 2, litra e), og artikel 3, 15 og 18, skal fortolkes således, at en medlemsstat ikke er forpligtet til at indrømme den ret til social bistand og lægehjælp, som disse artikler foreskriver, for en tredjelandstatsborger, der har tilladelse til at opholde sig på denne medlemsstats område på grundlag af en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter der i nævnte medlemsstat gives opholdstilladelse til en udlænding, som lider af en sygdom, der indebærer en reel risiko for udlændingens liv eller fysiske integritet eller en reel risiko for umenneskelig eller vanærende behandling, idet der ikke findes passende behandling i udlændingens hjemland eller i det tredjeland, hvor udlændingen tidligere opholdt sig, forudsat at nævnte udlænding ikke forsætligt nægtes plejeydelser i dette land.

Underskrifter